

Dkt. Elaine Phillips, Fasihi ya Agano la Kale, Hotuba ya 17, Waamuzi

© 2024 Elaine Phillips na Ted Hildebrandt

Watu wanaahidi nini mwishoni mwa Kitabu cha Yoshua? Ndiyo, tutakuwa watiifu. Hakuna shida, tutashika agano. Hilo ni muhimu kulizingatia tunapoanza Kitabu cha Waamuzi.

Tena, kama tungekuwa na muda zaidi leo, tungejiuliza baadhi ya maswali yanayojitokeza kwa sababu Kitabu cha Waamuzi kinaibua maswali ya kuvutia sana. Nitajaribu kuyajibu leo. Labda sitayajibu yote, lakini tutaona kitakachotokea. Nataka kuanza kwa kusoma kifungu kirefu kuanzia katikati ya sura ya pili.

Kwa hivyo, ikiwa una Biblia zako, unaweza kutaka kufuatilia. Hili ni tatizo la kizazi cha pili. Je, unajua tatizo hili? Halikujitokeza tu wakati wa kipindi cha majaji.

Iliendelea kujitokeza katika kipindi cha historia ya Israeli, na ina njia mbaya ya kuonekana kwetu pia na Wakristo wa kizazi cha pili ambao labda babu na bibi na wazazi wao waliathiriwa sana na uwepo wa Roho Mtakatifu na injili katika maisha yao na neno likifanya mabadiliko makubwa na mabadiliko. Lakini unajua nini? Ikiwa si yetu, basi haitakuwa na athari yoyote, na hilo ndilo tatizo la kizazi cha pili.

Hebu tuone kilichotokea katika Kitabu cha Waamuzi. Ninaanza na mstari wa 10 wa sura ya pili. Baada ya kizazi hicho chote kukusanywa kwa baba zao.

Huyu ndiye aliyeahidi kuwa mtiifu wakati Yoshua alipokuwa akirekebisha agano mwishoni mwa Kitabu cha Yoshua. Kizazi kingine kilitokea ambacho hakikumjua Bwana wala kile alichowafanyia Israeli. Kisha Waisraeli wakafanya maovu machoni pa Bwana na wakawatumikia Mabaali.

Tutakuwa na mengi zaidi ya kusema kuhusu Baali kama mungu kadri muda unavyosonga, lakini hilo ndilo tatizo letu la kwanza, na tutalionna tena na tena. Ni mzunguko unaojirudia. Uasi.

Unajua maana ya uasi? Namaanisha, uasi huu ni ibada ya sanamu, nao watatumikia Mabaali na Maashtorethi na karibu kila kitu kingine kinachowazunguka. Lakini neno lenyewe linamaanisha nini, Sara? Naam, na linatokana na Kigiriki, ambalo kwa kweli linamaanisha kusimama mbali na. Kwa hivyo, ni kugeuka kimakusudi, kusimama mbali na kile walichopaswa kujitolea nacho na kuwa na imani zao.

Hivyo wakafanya maovu machoni pa Bwana, wakawatumikia Mabaali, mstari wa 12. Wakamwacha Bwana, Mungu wa baba zao, aliyewatoa Misri. Wakaabudu na kufuata miungu mbalimbali, watu waliowazunguka.

Walimkasirisha Bwana kwa sababu walimwacha na kuwatumikia Mabaali na Maashtorethi. Tunapaswa kuelewa hoja. Inasemwa mara nyingi.

Katika hasira yake dhidi ya Israeli, Bwana aliwatia mikononi mwa wavamizi waliowapora. Ukandamizaji ndio hatua yetu ya pili katika mzunguko huo. Aliwauza kwa adui zao waliowazunguka ambao hawakuweza tena kuwapinga.

Kila mara Israeli walipotoka kwenda kupigana, mkono wa Bwana ulikuwa dhidi yao ili kuwashinda kama alivyoapa. Kwa maneno mengine, unakumbuka baraka na ahadi hizo za agano? Samahani, baraka na laana? Kama wangukuwa watiifu, basi Mungu angewabariki. Na sehemu ya baraka hizo ilihusiana na usalama wa kijiografia.

Kama wangukuwa waasi, nadhani nini? Mungu angewatumia maadui hao waliowazunguka kuleta adhabu ili kuwarudisha kwake. Hilo ndilo kusudi lake sikuzote. Na hilo ndilo tunaloliona likitokea hapa.

Inasema walikuwa katika dhiki kubwa. Na jambo la msingi katika hilo ni toba yao. Wanamjia Bwana wakimlilia msaada.

Na kisha inasema, mstari wa 16, Bwana aliwainua waamuzi waliowaokoa kutoka mikononi mwa wavamizi. Kwa hivyo, kuna ukombozi. Shida ni kwamba, na nitaendelea kusoma, wanarudia mzunguko huo mara kwa mara.

Hawakuwasikiliza waamuzi wao, bali walizini na miungu mingine na kuiabudu kama baba zao. Waligeuka haraka kutoka katika njia ambayo baba zao walienda. Mstari wa 18, kila mara Bwana alipowainulia mwamuzi, alikuwa pamoja na mwamuzi huyo na kuwaokoa kutoka mikononi mwa adui zao muda wote wa mwamuzi huyo kwa sababu Mungu alikuwa na huruma juu yao.

Lakini jaji alipokufa, watu walirudi katika njia zao za ufiadini zaidi kuliko hapo awali. Kwa hivyo, tunaona hapa kwa ufupi kidogo kinachoendelea na tatizo hili la kizazi cha pili. Na tutafuatilia maisha ya majaji wanne na kwa namna fulani tutaona likitokea.

Kama ninavyokuonyesha, hiki ndicho kitabu hiki kinahusu. Kuna mada zingine ambazo tutazungumzia baada ya muda mfupi, lakini hapa unaziona. Na niamini, kina matumizi ya kila aina ya kisasa ikiwa tutakiruhusu kizungumze nasi.

Anatumia matukio kutoka historia ya awali ya Israeli katika nchi hiyo kufundisha somo muhimu. Sentensi ya mwisho nitakayorudia baada ya kama dakika 15 hivi, na hiyo ni kwamba labda kitabu cha Waamuzi hakijapangwa kwa mpangilio wa matukio. Nitakushauri kwamba nyenzo katika sura ya 17 hadi 21 zinatokea mapema.

Sasa, kwa kawaida, tena, ningefanya hotuba inayofuata, lakini tutaipunguza hadi mwisho wa leo. Sawa, hadi sasa, ni vizuri sana? Je, tunaweza kuendelea mbele? Sawa, najua, mbaya, mbaya, mbaya. Mojawapo ya mambo tutakayofanya ni kutumia muda mwingi kurudi kwenye ramani hii.

Kwa hivyo utaiona kama mara tano tunapoendelea, lakini hebu tuangalie hali kuu za kijiografia kwanza. Nimechukua ramani hii moja kwa moja kutoka kwa Atlas ya NIV kwa ajili ya Biblia. Iko katika sehemu ya marejeleo ya maktaba ikiwa unataka kurudi nyuma na kuiangalia tena.

Lakini kwa rangi ya bluu-kijani, mambo haya yako hapa, na tuna waamuzi wetu wakuu. Lakini tunapoyafikiria, tunataka kukumbuka picha kubwa zaidi. Na kama ninavyokuonyesha hapa juu, jambo la kwanza kukumbuka ni kwamba hiki ni kipindi cha muda. Tena, kitabu cha Waamuzi kinajitokeza katika takriban miaka 400 au katika takriban miaka 200 na baadhi, kulingana na mahali tunapofikia Kutoka.

Ni suala hilo lote tena. Lakini wakati huu, hakuna nguvu nyingi zinazoonekana kutoka kusini mwa Misri au kutoka Mesopotamia, kwani zingeathiri Israeli yenyewe. Ndiyo, kama ninavyokueleza, Wahiti wanapigana na Wamisri, na kwa kweli tuna mikataba kadhaa.

Kama unakumbuka kusoma Youngblood, una fomu ya mkataba wa Wahiti. Hiyo inatoka katika kipindi hiki. Lakini hii haiathiri Israeli kwani kimsingi wanaishi katika nchi ya vilima.

Hapa ndipo jiografia yako inapofaa. Hawapo nje kwenye uwanda wa pwani, kwa hivyo haitakuwa na athari kubwa hivyo. Badala yake, kinachoendelea ni ukandamizaji kutoka kwa Moabu.

Moabu iko hapa hapa katika eneo hili, na tutaona matukio kadhaa na Moabu. Ufilisti, hakika, hasa kuelekea mwisho wa kipindi cha Waamuzi. Ukisoma simulizi la Samsoni la leo, hilo ndilo tambarare la Wafilisti linaloendelea hapa, na Wafilisti watafanya maisha kuwa magumu kwa kipindi hiki, na pia, kama unavyojua, hata kwa Sauli na Daudi pia.

Na kisha sio tu kwamba una majirani hao wakiwabana pande zote mbili, kama vile nyoka mkubwa wa kukunja kokwa, unajua, lakini pia una watu ambao ni wahamaji nusu. Wamidiani na Waamaleki watakuja kwa wingi kutoka upande huu pia, kwa hivyo kumbuka hilo. Kidokezo chetu cha tatu hapo, ukisoma masimulizi haya kwa makini, moja ya mambo unayoona ni kwamba kabila moja linaweza kuungana na wengine wawili au watatu au wanne kushughulikia tatizo la eneo husika.

Kwa hivyo, ikiwa kuna jambo linaloendelea hapa juu, kwa mfano, wakati wa Debora na Baraka, ni mfalme wa Hazori, ni makabila haya ya kaskazini yatakayokabiliana na

hilo. Huna Yuda na Simeoni wanaokwenda kusaidia. Kwa hivyo hawa ni aina ya vikosi vilivyojitegemea.

Hakuna sheria kuu, na hiyo itakuwa muhimu sana. Kuelekea mwisho wa kitabu, inasema mara kwa mara kwamba katika siku hiyo, kila mtu alifanya kile kilichofaa machoni pake mwenyewe. Israeli haikuwa na mfalme.

Bila shaka, hiyo inaandaa mazingira kwa mfalme ajaye ambaye atainuliwa katika 1 Samweli. Kwa hivyo, tutaona kwamba huu ni aina ya wakati wa mpito kwa Israeli. Kwa njia fulani, kutokuwa na mfalme ni jambo zuri, lakini kwa njia nyingi, ni jambo baya sana.

Na tena, sura hizo za mwisho za Waamuzi ziliweka msingi wa hitaji la mfalme. Jambo lingine la kukumbuka kuhusu kutokuwa na utawala mkuu na aina ya vyombo vya kikabila vinavyoungana pamoja ni kutojaribu kujumlisha miaka yote iliyoorodheshwa katika Kitabu cha Waamuzi na kubaini kipindi chote cha wakati kwa sababu kuna mwingiliano mwingi hapa. Mojawapo ya matukio ambayo yanaweza kutokea kaskazini yataingiliana kwa mpangilio wa matukio na kitu kinachoendelea kusini.

Kwa hivyo, miaka yetu haitusaidii kujua muda. Hadi sasa, ni nzuri sana? Tume kuwa na miwili hadi sasa, nzuri sana hadi sasa, na hakuna hadi sasa, nzuri sana. Naam, endelea.

Ndiyo, swali ni, kwa nini, katika kipindi hiki, hamna aina fulani ya mtawala mkuu? Kwa nini inaonekana kama kuna viumbe tofauti na mwamuzi anayeinuliwa kuwasaidia, lakini hakuna mtu aliye katikati kabisa? Sijui jibu kamili kwa hilo, lakini nitajaribu hili kwa ajili yenu. Yoshua amewahimiza mwishoni mwa Yoshua, kama tulivyosema, kuwa waaminifu kwa Bwana. Na chini ya utawala wa kitheokrasi, basi, walipaswa, wakiwa na maskani huko Shilo, kwenda Shilo, wakitoa dhabihu zao, wakiwa chini ya makuhani ambao wangekuwa wakiwafundisha Torati na Walawi, inasemekana, kote huko.

Lakini aina hiyo ya mambo hupotea. Na unaona ikiwekwa ili iwe hali nzuri ikiwa ungekuwa na watu wazuri. Lakini huna watu wazuri.

Hilo ndilo jambo la msingi hapa. Na kwa hivyo, watagundua kuwa wanahitaji mamlaka kuu. Nitasema hivi haraka sana, lakini ni suala kubwa.

Kuna baadhi ya watu wanaofanya masomo ya kijamii ya Agano la Kwanza, Agano la Kale, na wanasema, hili linanivutia, wanasema kwamba kitabu cha Waamuzi kilikuwa wakati mzuri zaidi. Ulikuwa wakati unaofaa kwa Israeli, kwa sababu hawakuwa na utawala wa pamoja na kodi, na kadhalika, na kadhalika. Ulikuwa wa kijumuiya zaidi.

Wanachosahau ni umuhimu wa kitheolojia wa kile Waamuzi walisema, na kwamba, kila mtu alifanya yaliyo mema machoni pake, na mzunguko unashuka na kushuka. Labda jibu refu kuliko ulivyotaka. Sarah, swali lako lilikuwa lipi? Unasema kwamba makabila yalipigana? Swali zuri. Je, nasema kwamba makabila yalipigana wenyewe kwa wenyewe katika Israeli? Waliungana pamoja kupigana na adui.

Lakini hoja yako ya kwanza pia ni kweli, kwa sababu kuna vita vya kikabila mara mbili kati ya, cha kufurahisha zaidi, Efraimu na Manase. Au Efraimu na Gileadi, na sehemu ya Manase ya Gileadi. Kwa hivyo kwa kweli ni kidogo ya vyote viwili.

Lakini uko sahihi, asante. Nilikuwa najaribu kusema kwamba waliungana pamoja popote tatizo lilipotokea ili kukabiliana na kitu cha kigeni kilichokuwa kikiwashambulia. Kuna kingine chochote? Sawa, hebu tuone ni nini kingine tunachoweza kufanya hapa. Ujumbe wa kitabu hicho unapanuka kidogo juu ya kile nilichosema hapo awali.

Hii, tena, ni sehemu ya historia ya Kumbukumbu la Torati, sivyo? Kwa hivyo, kutotii watu huleta adhabu kutoka kwa Bwana. Hilo ndilo lilikuwa agano. Na Mungu ni mwaminifu kwa agano.

Kwa hivyo, Israeli hufanya maovu machoni pa Bwana. Hawa ni watu wanaopotea, na wanapotea kwa shida, na Mungu atawatumia watu hao walio karibu nao kuwarudisha. Tayari nimependekeza hili pia, hasa mwishoni mwa kitabu katika mpangilio wake wa mada.

Tunaona ukweli kwamba watu hawa wanahitaji mfalme. Wanahitaji mfalme. Sasa, bila shaka, mfalme, kwa ujumla, hatakuwa bora zaidi kuliko mtu mwingine yeyote, lakini angalau kutakuwa na utawala mkuu.

Cha kufurahisha ni kwamba, tunaona, tena, kuelekea mwisho wa kitabu, sura ya 17 hadi 19, kutoka kwa mtazamo wa kifasihi, ni mwisho wa kipindi hicho, na kinatuandaa kufikiria kuhusu kabila la Yuda. Kabila la Yuda linajulikana sana mwishoni mwa kitabu, na tutaliangalia hilo baadaye kidogo. Naam, hili si jambo jipya.

Tunajua vyema kwamba Mungu, katika usimamizi wake wa maongozi, enzi yake, na kuelekeza matukio haya yote, kwa kweli atafanya kile kinachohitajika kufanywa na watu hawa, na anawatumia wanadamu wenye dosari, kama wewe na mimi. Kila mmoja wa majaji hawa ana udhaifu mkubwa, na tutaangalia baadhi ya udhaifu huo tunapofunua mambo haya, sawa? Naam, tuendele. Mkondo mfupi wa kitabu cha Waebrania tena.

Kumbuka, Waebrania ni orodha yetu ya watu waaminifu. Mojawapo ya mambo kama tungekuwa na muda, labda tungetumia takriban mihadhara minne tofauti au saa nne kwenye kitabu cha Waamuzi ili kufanya jambo zima, lakini nitaacha rubriki katika

Waebrania sura ya 11 iwaumbe waamuzi ambao tutazungumzia. Sawa, kwa hivyo tunaendelea.

Tumemwona Ibrahimu katika kitabu cha Waebrania waziwazi, na wengine pia wamemwona. Mstari wa 31 unasema, kwa imani, yule kahaba Rahabu, kwa sababu aliwakaribisha wapelelezi, hakuuawa pamoja na wale walioasi. Sasa, katika mstari wa 32, niseme nini zaidi? Sina muda wa kusimulia kuhusu Gideoni, Baraka, Samsoni, na Yeftha; hao ndio wanne tutakaoshughulika nao, sawa? Gideoni, Baraka, Samsoni, Yeftha, na kisha, bila shaka, anaendelea kuzungumzia kuhusu Daudi, Samweli, na manabii.

Mstari wa 33, ambao walikuwa na imani, walishinda falme, walitekeleza haki, na kupata kile kilichoahidiwa. Kwa hivyo ingawa hatuwezi kuwafanyia waamuzi wote, tutajifunza hawa wanne, hawa waamuzi wakuu wanne. Kwa hivyo, kwa ushauri wako mwenyewe, ushauri wangu kwako ni kujua matukio makubwa kulingana na kila mmoja wa hawa waamuzi wanne, udhaifu wao ulikuwa nini, na jinsi Mungu alivyowatumia licha ya wao wenyewe.

Kutakuwa na masomo mengi hapa. Kwanza kabisa, Debora na Baraka, Gideoni, Yeftha, na Samsoni. Hata hivyo, baada ya kusema hivyo ili tu kuandika, kuna waamuzi 12 kwa jumla unaposoma kitabu hiki.

Ndiyo maana labda tunapaswa kutumia muda zaidi kidogo juu yake. Na sitaki kuwapuuza kabisa Othnieli na Ehudi kwa sababu wanavutia kidogo. Ehudi ni mwamuzi wa mkono wa kushoto kutoka kabila la Benyamini ambaye anaingia na kumtupia upanga wake mfalme huyu, ambaye ni mzito sana kiasi kwamba mnene hufunika upanga kwa njia ambayo Ehudi anakimbia.

Ni hadithi ya kuvutia. Othniel pia, lakini unajua, tena, hatuna muda wa hizo. Nitakuruhusu uzisome zote peke yako na ufurahie masimulizi hayo.

Jambo lingine tunalotaka kulizingatia, cha kufurahisha ni kwamba, katika kipindi hiki maalum, tunaona umaarufu zaidi kwa wanawake. Sasa, ni wazi, Deborah ndiye mtu wetu mkuu, kama tunavyofikiria kila wakati, kwa sababu yeye ni jaji, na tutazungumza kumhusu baada ya muda mfupi. Lakini kuna wanawake wengine wanaohusika ambao ni muhimu sana.

Je, unaweza kufikiria yeyote kati yao? Ndiyo, Yaeli, au Yaeli, nitaitamka Yaeli, lakini tunazungumzia JAELI kwa Kiingereza hapa. Na kisha kuna mwanamke huyo wa ajabu ambaye jina lake halikutajwa ambaye anamwangushia Abimeleki jiwe la kusagia kichwani, sivyo? Nani alistahili? Kwa hivyo kuna umaarufu, na mama yake Mika katika sura ya 17, yeye si lazima awe mwanamke bora zaidi, lakini unajua, tutamzungumzia pia.

Lo, sikukusudia kufanya hivyo. Hebu tuunganishe. Haya basi. Ramani kwanza, na kisha, mara tu nitakapopata kiashiria changu, tutazungumzia baadhi ya maelezo ya hadithi.

Nataka ugundue jambo moja tangu mwanzo. Hapa tuna, na maandishi yetu yanatuambia, kwamba Debora anahukumu kati ya Betheli na Rama. Kwa hivyo, hapa kuna eneo la Debora.

Yuko chini ya mti kati ya Betheli na Rama. Baraka, kwa upande mwingine, anatoka Kadeshi na Naftali. Huko juu hapa.

Inasema katika maandishi kwamba watu huleta kesi zao kwa Deborah kwa ajili ya maamuzi, kwa ajili ya kuhukumu. Kwa hivyo, ana umaarufu mkubwa. Unahitaji kukumbuka hilo.

Pia unahitaji kukumbuka kwamba matatizo yanapotokea hapa, yanatoka mahali pa Hazori. Sasa, tumezungumzia Hazori hapo awali. Kwa kweli, mara ya mwisho tulizungumzia Hazori, kwa sababu mtu fulani anayeitwa Yabini, ambaye tutamwona tena.

Inaonekana ni jina la nasaba. Yabini, mfalme wa Hazori, ni mmoja wa majeshi makubwa ambayo Yoshua na Waisraeli walishinda katika kitabu cha Yoshua. Sasa tunaona hili likiinuka tena, Hazori ikiwa ufalme muhimu sana katika jimbo hilo la jiji, katika eneo hilo.

Kwa vyovyote vile, Hazori itawafanya maisha ya watu hawa wanaoishi hapa kuwa magumu. Na unataka kukumbuka tu kwamba Debora anapotoa neno kutoka hapa chini kwa Baraka huko juu, anasema, ndiyo, nitafanya unachosema. Kwa hivyo ana nguvu nyingi katika eneo ambalo lilikuwa na kundi la watu ambao, tena, walikuwa katika hali ya kikabila.

Neno lake linavuka mipaka ya kikabila, hebu tuseme hivyo. Tunahitaji pia kutambua Mlima Tabori kwa sababu hilo litakuwa muhimu katika simulizi. Hilo liko hapa.

Tunataka kuona Kijito cha Kishoni, kinachoelekea kwenye Bonde la Yezreeli. Kitatiririka hivi. Na kisha, bila shaka, kabila la Naftali katika eneo hili na kabila la Zabuloni karibu hapa chini.

Hao ndio wachezaji muhimu. Kwa hivyo, angalia eneo la kusini la Debora. Tazama kwamba vita yenyewe inaendelea katika eneo hili.

Sawa, uko tayari kuendelea? Sasa hebu tufanye maelezo machache ya simulizi. Mojawapo ya mambo tunayohitaji kuyagusia, ingawa kwa ufupi, ni kwa nini unadhani kwamba Kitabu cha Waebrania hakimtaji Debora, bali kinamtaja Baraka. Baada ya

yote, yeye ndiye mtu mkuu hapa, sivyo? Au angalau anaonekana kuwa hivyo tunaposoma simulizi. Acha nirudi kwa Waamuzi.

Katika sura ya nne, tunasubiri kwa hamu wakati ninapofungua kurasa. Debora, nabii wa kike, mke wa Lapidoti. Hiyo ni aina ya usemi wa kuvutia, kwa njia.

Neno mke na mwanamke ni sawa. Eshet Lappidot linaweza kumaanisha mke wa mtu anayeitwa Lappidot, au labda linaweza kumaanisha mwanamke ambaye, vema, lapid ni tochi. Huyu ni mwanamke mwenye moto, mtoto.

Labda ni maelezo. Labda haisemi kwamba yeye ni mke wa mhusika asiyejulikana, Lappidot. Labda yeye ni mwanamke tu mwenye chutzpah nyingi na shauku na nguvu na kadhalika, labda.

Kwa vyovyote vile, inasema, Debora, akiwaongoza Israeli wakati huo, alishikilia mahakama chini ya mkono wa Debora. Hiyo kimsingi ni kusema tu kwamba ameketi pale, kushikilia mahakama ni kupindukia kidogo. Alituma ujumbe kwa Baraka, mwana wa Abinoamu, kutoka Kadeshi na Naftali na kusema, Bwana anakuamuru, nenda, chukua watu 10,000 pamoja nawe, nenda Mlimani Tabori, wote mshawishi Sisera, jemadari wa jeshi la Yabini, hadi Mto Kishoni na uwatie mikononi mwako.

Unaona mambo haya yote yanayofaa kwenye ramani hiyo? Israeli ilikuwa imeasi, si mpya. Yabini, mfalme wa Hazori, ni jina unalotaka kujua. Sisera ndiye jenerali wake.

Tumesoma tu kuihusu. Wakombozi ni Debora na Debora, ambaye anamwamuru Baraka. Sasa, nilikuwa katikati ya swali.

Nilijikatiza kidogo na kwenda kusoma maandishi kwa sababu nilikuwa najaribu kukuonyesha kwamba Debora ndiye mtu mkuu hapa. Unadhani kwa nini kitabu cha Waebrania hakimtaji Debora? Je, hilo halivutii? Namaanisha, yeye ndiye anayemwambia Baraka, nenda ukafanye kile ambacho Bwana anakuambia ufanye, na Baraka anasema, hapana, sitaenda bila wewe. Na kwa hivyo anaenda, na kisha bila shaka, anasema, lakini heshima ya kushughulika na Sisera haitakuwa yako, itakuwa ya mwanamke.

Na bila shaka, inafanya hivyo. Yaeli ndiye anayepiga kigingi cha hema kichwani mwake. Kwa hivyo kitabu cha Waebrania kinafanya nini? Kuna uwezekano mbili hapa.

Mojawapo ni, katika kitabu cha Waebrania, kifungu nilichokusomea, kinasema, licha ya udhaifu wao, Mungu aliwatumia. Naam, tunaona udhaifu ndani ya Baraka, sivyo? Ni ukosefu wake wa ujasiri. Na Debora analazimika kumkemea na analazimika kuwa hapo.

Kisha, bila shaka, heshima hiyo inaondolewa kwake, lakini hata hivyo, wanashinda kwa mafanikio. Hiyo inaweza kuwa sehemu yake. Labda mwandishi wa Waebrania anataka kupanga hili ili kuonyesha kwamba Mungu, katika enzi yake kuu, alimtumia Baraka na hawa majaji wengine ambao udhaifu wao pia tutauangalia licha ya wao wenyewe.

Lakini pia kunaweza kuwa na jambo lingine linaloendelea, nami nitaelezea hili hapa kisha tutaendelea. Hii inaweza kuwa kielelezo cha jinsi waandishi wanavyojali tamaduni zao kuhusu kama watazungumzia wanawake katika uongozi au la. Labda.

Labda. Kwa sababu utamaduni huo wa karne ya kwanza unaonekana kuwa tofauti kidogo na kipindi cha majaji. Sasa, kuna mengi nyuma ya kauli hiyo, na ninahitaji, tunapaswa kuwa na muda mrefu wa kuifafanua.

Lakini inaonekana inawezekana kwamba labda mwandishi wa Waebrania anamtaja Baraka kwa sababu hiyo hiyo. Wasomaji wangethamini zaidi kutajwa kwa mwanamume badala ya kutajwa kwa mwanamke katika uongozi, labda Susanna. Najua hilo lilizua swali, sivyo? Ndiyo, nilifikiri tu kuhusu nani alikuwa mwanamke katika uongozi.

Huenda Priscilla amependekezwa. Kwa hivyo, inafanya mambo kuwa magumu zaidi. Naam, labda, labda sivyo.

Unaweza kuelezea moja kati ya njia mbili . Hataki kumtaja mwanamke mwingine katika uongozi. Na kama Priscilla anaiandika, kwa njia, hii ilipendekezwa na mwanaume anayeitwa Harnack ambaye alikuwa, vema, msomi wa kuvutia.

Na hakika itakuwa maoni ya wachache. Lakini mojawapo ya mapendekezo ni kwamba Waebrania haijulikani kwa sababu hiyo hiyo kwamba labda iliandikwa na mwanamke. Lakini ni dhana tu.

Na pendekezo langu pia ni dhana tu. Na huenda si lazima mambo hayo mawili yasiwe na ugomvi. Sawa, uchunguzi mzuri.

Na ninashukuru Dkt. Green anataja hilo. Na hata hivyo, tunapaswa kusoma shairi katika sura ya tano linapofikia lengo la Yael na anachofanya. Kwa sababu huu ni ushairi mzuri, sivyo? Sisera anaingia.

Hili hapa shairi, mstari wa 25. Aliomba maji, akampa maziwa. Katika pambano la ng'ombe kwa ajili ya watukufu, akamletea maziwa yaliyokaushwa, jambo bora zaidi.

Lakini, bila shaka, inamfanya alale usingizi. Wale wenu ambao wana tatizo la kukosa usingizi mnajua kwamba kunywa au kunywa maziwa au mtindi kunawasaidia sana,

sivyo? Anajua mambo yake. Mkono wake ulinyoosha mkono wake kushika kigingi cha hema, mkono wake wa kulia kushika nyundo ya fundi.

Alimpiga Sisera, akamponda kichwa, akavunja na kutoboa paji lake la uso. Haya ni maneno ya Kiebrania ambayo ni maneno makali sana. Namaanisha, haya ni maneno ya onomatopoeic kama yaliwahi kuwa hivyo.

Vitu vyote vinavyoponda na kuvunja. Miguuni pake alizama, akaanguka. Hapo alilala, miguuni pake alizama, akaanguka.

Pale alipozama, ndipo alipoanguka, amekufa. Ni shairi lenye nguvu. Na kisha linaendelea hadi kwa mama yake Sisera akimsubiri Sisera, ambaye , bila shaka, hatarudi nyumbani kamwe.

Ushairi mzuri sana. Naam, tuna vita katika Bonde la Yezreeli. Mahali pazuri pa vita.

Tunapona historia ya Agano la Kale ikiendelea, Bonde la Yezreeli litakuwa hapa zaidi ya mara moja. Ni uwanja wa mapigano wa kawaida. Kwa kweli, ikiwa Har Megido, ambayo ndiyo msingi wa Har-Magedoni, inarejelea eneo hilo, itakuwa uwanja wa mapigano katika siku zijazo pia.

Kwa vyovyote vile, hapo ndipo inapojitokeza. Ushindi unasherehekewa katika ushairi. Ushairi huo si wa kuvutia tu kwa kifo cha Sisera, lakini pia unasema, kutoka mbinguni, nyota zilipigana.

Kutoka kwenye njia zao walipigana na Sisera, wakidokeza labda, isipokuwa haya yote ni mashairi ya mfano tu, kwamba kuna nguvu zisizo za kawaida zinazohusika katika mchakato huu, zikiwasaidia Waisraeli. Hawataki kuikataa. Mto Kishoni uliwafagilia mbali, mto wa zamani, Mto Kishoni.

Mto Kishoni ni mdogo kiasi, lakini hapa tunaonekana kuwa na aina fulani ya mafuriko ambayo yanawaosha watu hawa, yakiwaosha baharini, yakiondoa uovu na kadhalika, na kadhalika, ikiwa unataka kufikiria kwa mfano. Kijito cha Kishoni kitaonekana tena katika moja ya masimulizi tutakayofanya katika wiki tatu hivi. Sawa, yatosha kwa Debora na Baraka.

Tuendeleo hadi kwa Gideoni. Tena, tumfikishe kwenye ramani. Huyu hapa Gideoni, anatoka katika kabila la Manase, anaishi katika eneo hili.

Watu ambao ni tatizo wakati huu watakuwa wakiingia kutoka mashariki, sawa? Aina za wahamaji, makundi ya kondoo na ng'ombe ambao wamekuwa wakizunguka-zunguka hapa, lakini, unajua, wanaona wale plamu wadogo wazuri walioko katika nchi ya vilima ya Israeli, mahali ambapo kuna zabibu na mizeituni na tini na tende na vitu hivi vyote vya nafaka ambavyo tumekuwa tukizungumzia tulipozungumzia

jiografia. Kwa hivyo watafanya njia yao, na inasema wakati mmoja, ukisoma maandishi, yalienea hadi Gaza. Unapata picha? Hata wanaelezewa kama nzige.

Ni wanene sana, na ni kama nzige kote nchini. Nami nitasoma kifungu kisha nitaangalia kitu baada ya muda mfupi. Kwa hivyo wanakuja hapa kote, wakifanya maisha kuwa magumu.

Gideoni anapowaongoza, hatimaye, tena, tuna jiografia ambayo tunataka kuiandika. Chemchemi ya Herode iko hapa. Iko chini ya safu ya milima, Mlima Gilboa, hapo hapo.

Na makundi haya ya Wamidiani na Waamaleki yamepiga kambi katika Mlima More. Kwa hivyo, tena, iko karibu na Bonde la Yezreeli. Hapa kuna Bonde letu la Yezreeli.

Hapa kuna aina ya mshale wa Bonde la Yezreeli. Unaitwa Bonde la Herode linaloshuka huko. Na hapo ndipo vita hivi maalum vitatokea.

Sasa, wacha niangalie picha. Hii ni mashine ya kukamua mvinyo, bila shaka. Hivi ndivyo inavyofanya kazi.

Hii ni ndogo. Iko katika nchi ya vilima. Imechongwa kutoka kwenye mwamba.

Weka zabibu na vitu vyako hapa, vikanyage, vikamue. Juisi hutiririka kupitia hapo na kwa namna fulani hukusanyika kwenye pipa dogo pale pale. Kwa nini ninakuonyesha kinu cha kukamulia divai? Maandishi yanasema nini katika sura ya sita? Waisraeli walikuwa na msongo mkubwa wa mawazo kutokana na watu hawa ambao walikuwa kama kundi la nzige wanaokuja kote nchini kiasi kwamba Gideoni anaponda nafaka yake kwenye kinu cha kukamulia divai katika eneo hili dogo.

Huenda hii ni, loo, futi tatu kwa upana. Kwa kawaida hutengenezaje nafaka? Je, umewahi kuona filamu hizi Mashariki ya Kati, Bedouin, na kadhalika? Hutengenezaje nafaka? Endelea, Becca. Naam, wanaisaga kwa mawe, lakini wanaondoaje makapi mwanzoni? Una vitu hivi vyote vya nafaka unavyoleta.

Unaipeleka juu ya kilima, sawa? Na kuna kitu kizima kinachoitwa sakafu ya kupuria. Kwa kweli, uliposoma kitabu cha Ruthu, sakafu ya kupuria ilionekana hapo juu. Una nafaka yote hapo.

Huenda ukawa na ng'ombe wakipita juu yake. Una sleji, sleji ya kupuria, picha ambayo tutaiona baada ya wiki chache. Na unavunja maganda hayo kutoka kwenye nafaka, kisha unachukua moja ya uma hizi za kupepete.

Unakumbuka picha za hii mahali fulani? Ningepaswa kuleta picha za hii pia. Unaitupa juu hewani. Na upepo, kwa sababu uko juu ya kilima, hapo ndipo pepo zinapotokea.

Na upepo hupeperusha makapi hayo. Ni aina zote za masomo ya kiroho ya kuvutia yaliyojengwa ndani yake. Hupeperusha makapi, na nafaka nzuri huanguka chini.

Sasa, bila shaka, kama unafanya hivyo juu ya kilima na maadui zako wamekuzunguka, wanaona nini? Loo, nafaka nzuri, rahisi. Ndiyo maana Gideoni hafanyi hivyo katika sehemu ile ya umma ambapo kwa kawaida ungepura nafaka. Ingeibiwa.

Kwa hivyo, atafanya nini? Anafanya kazi katika kinu chake kidogo cha divai hapa ili angalau waweze kupata chakula cha kutosha. Na kisha uko sahihi, baada ya hapo, wangeipeleka kwenye mawe ya kusagia na kuitengeneza aina fulani ya unga ambao wangeweza kufanya kazi nao. Naam, tukiwa na hilo akilini, hebu tumchunguze Gideoni kwa ufupi.

Sura ya sita. Israeli walifanya maovu machoni pa Bwana. Wamidiani walipitia.

Mstari wa nne uliharibu mazao hadi Gaza. Hilo ni jambo baya sana. Mstari wa 11, kile nilichokuwa nakuambia.

Gideoni alikuwa akipura ngano kwenye shinikizo la divai ili kuificha kutoka kwa Wamidiani. Mkombozi ni Gideoni mwenyewe, kabila la Manase. Anasema, "Ninawezaje kufanya hivi?" Mimi ni kutoka kabila dogo sana.

Na Bwana anasema, au malaika wa Bwana anasema, wewe ndiye, kimsingi. Gideoni ana shaka kidogo na pengine tunaweza kusema kwamba udhaifu wa kwanza wa Gideoni labda ni kutokuwa na uhakika kwake. Labda shaka yake.

Nitapendekeza kwamba huo sio udhaifu wake mkuu. Na cha kushangaza ni kwamba, Bwana hukutana naye kwa ukarimu sana kwa sababu atampa Gideoni ishara baada ya ishara baada ya ishara. Kwanza kabisa, Gideoni huleta sadaka.

Malaika wa Bwana anaigusa, nayo inawaka moto. Hiyo ni ishara ya ajabu sana. Lakini kisha Gideoni anasema, unajua kama kweli hii inapaswa kutokea hivi, vipi kuhusu ngozi ninayoweka iwe na maji? Na kila kitu kingine kiwe kikavu? Voila, hutokea.

Vipi kuhusu upande mwingine? Vipi kuhusu ngozi kuwa kavu na kila kitu kikiwa na maji? Mungu anafanya hivyo. Na kisha Mungu anamfanya akate vikosi vyake vya kijeshi hadi kufikia watu wangapi? 300, sawa, kutoka 32,000 mwanzoni. Na wakati huo, Gideoni bado anahitaji ishara na Mungu anampa ndoto.

Samahani, hiyo si kweli. Anaenda na kusikia ndoto ambayo baadhi ya adui wanaota huku mkate huu wa shayiri ukishuka na kubomoa moja ya hema zao. Na tafsiri hiyo anapewa pia.

Loo, huyo ni Gideoni. Na kwa hivyo, ana uthibitisho katika kila hatua kwamba Mungu, kwa kweli, atamtumia kuleta ukombozi huu. Acha tuone ni nini kingine kitatokea hapa.

Kwa kweli tuna ushindi. Na kwa njia, unajua, Gideoni amekuwa akipinga ibada ya dhamana ambayo watu walikuwa wamejihusisha nayo pia, kwa sababu anakata madhabahu na nguzo za Ashera, na hilo ni muhimu sana. Gideoni anawashinda watu hawa.

Angalia jinsi anavyofanya. Natumai ulikuwa unatumia mawazo yako kwa uangalifu. Kuna nini katika mkono mmoja? Wanaume 300, sivyo? Kuna nini katika mkono mmoja? Mitungi yenye taa ndani yake.

Kuna nini kwenye nyingine? Nilisikia. Baragumu. Upanga wao uko wapi? Hapa chini.

Wanaenda kwa imani kwa sababu wanaanza kupiga tarumbeta na kuvunja mitungi, na adui anaanza kuuana. Hivi ndivyo inavyofanya kazi. Lakini Mungu anawataka waziwazi kutenda kwa imani kulingana na kile anachomwambia Gideoni awaambie wafanye, nao wanakifanya.

Na kisha Mungu anashinda anaposababisha kupinduliwa kabisa kwa kundi hili la maadui. Sasa, ni mivutano gani inayotokea? Naam, tunaona dalili za kusikitisha sana kwamba makabila hayako pamoja hapa yanapojaribu kuvuka bonde, kwa mfano, Mto Yordani. Nenda ng'ambo ya pili ya Yordani.

Watu wa Sukkot hawafurahii kuwasaidia. Na kwa hivyo tuna mvutano ambao utazidi kuwa mbaya katika sura ya 12. Hii, kwa njia, iko katika sura ya nane, katikati yake.

Udhaifu mwingine wa Gideoni ni upi? Nimetaja kwamba kunaweza kuwa na shaka, lakini sina uhakika kama shaka ni udhaifu. Sote tunateseka kutokana na hili mara kwa mara. Na kama nilivyosema, Mungu hukutana na hilo ndani ya Gideoni njiani.

Lakini ni udhaifu gani halisi wa Gideoni unaoonekana mwishoni mwa hadithi hii? Anafanya nini? Wanasema, tafadhali uwe mfalme juu yetu. Na anaondoka, singefikiria kuwa mfalme. Hakuna nafasi.

Lakini angalia kwamba anamwita mwana wa suria wake Abimeleki. Abimeleki anamaanisha nini? Baba yangu ni mfalme. Je, hilo halivutii? Majina yanamaanisha kitu, unajua.

Na ameitwa mwana wa suria, baba yangu ni mfalme. Na kwa njia, ukisoma sura ya tisa, na natumai utafanya hivyo kwa sababu hatutakuwa na muda wa kushughulikia hilo, Abimeleki ni mtu mbaya sana. Na mambo mengine mabaya hutokea kutokana na hilo.

Nini kingine kinatokea? Hilo ni jambo moja tu. Anafanya nini kingine? Loo, mimi sitakuwa mfalme wenu. Lakini mnajua nini? Kwa nini msinipe vitu hivi vyote vizuri mlivyopata kutoka kwa Wamidiani? Nyara.

Nami nitawatengeneza tu kuwa efodi. Na watu wanafanya nini na efodi? Wanaiabudu. Na kwa hivyo, inasema ikawa mtego kwao, sivyo? Mwisho wa sura ya nane.

Inasemaje? Gideoni aliifanya dhahabu, niko katika mstari wa 27, kuwa efodi. Israeli wote walijifanya wazimu kwa kuiabudu hapo, na ikawa mtego kwa Gideoni na familia yake. Kwa hivyo, ningependekeza, huo ndio udhaifu wake.

Kiburi hiki kinamfanya ajiweke katika njia fulani pamoja na efodi. Kumbuka nguvu zinazoonekana ambazo efodi ilikuwa nazo. Huu sio mwisho tutaona.

Sawa, inatosha kwa Gideoni kwa sasa, hata hivyo. Yeftha. Sasa, tutavuka Mto Yordani.

Yeftha atakuwa hapa ndani. Inasema anatoka Gileadi, na hiyo ni eneo lote katika eneo hili mashariki mwa Mto Yordani. Yeftha Mgileadi.

Ana mkataba na Waamoni, na unaweza kuwaona moja kwa moja pembezoni mwa ramani hapo. Kwa hivyo, kila kitu kinatokea upande wa mashariki wa Yordani. Makabila mawili na nusu yaliyoishi hapo, Gadi, Reubeni, na nusu ya kabila la Manase, yako huko.

Sawa, sasa, kwa nini nimekuonyesha hili? Sina hata lebo juu yake. Ni kundi la mawe, sivyo? Miamba imepangwa. Je, nimewahi kukuambia hadithi yangu nilipomleta dada yangu kwenye ziara ya akiolojia nchini Israeli? Ni mwanamuziki mzuri.

Lakini baada ya kufika karibu na eneo letu la 16, alisema aliposhuka kwenye gari, mawe, mawe zaidi. Kwa hivyo, nilijua tumefanya mambo mabaya. Kwa vyovyote vile, haya hapa mawe.

Hii ni nyumba ya vyumba vinne. Hii ni nyumba ya kawaida ya Israeli yenye vyumba vinne kutoka kipindi hiki maalum. Na cha kufurahisha ni kwamba, unaweza kuona hapa kuna aina ya chumba kimoja kirefu, labda kinachotumika kwa ajili ya kuhifadhi vitu hapa.

Milango miwili, mitatu, minne hapa nje, kama eneo la mahakama huko nje. Katika nyumba zenye vyumba vinne, ambazo nyingi zilikuwa na ghorofa ya pili, wanyama mara nyingi waliwekwa kwenye ghorofa ya kwanza, ghorofa ya chini, ukitaka. Na hii si ujinga, kwa njia.

Hutoa chanzo cha joto wakati kunapokua na baridi kidogo wakati wa msimu wa baridi, wakati wa mvua, ikiwa wanyama wanaishi chini. Sasa, tunafikiri, ni kama wenye harufu mbaya, lakini hawakusumbuliwa sana na mambo hayo. Lakini hii ni muhimu.

Kwa nini ni muhimu kwa hadithi ya Yeftha kufikiria kuhusu wanyama wanaoishi kwenye ghorofa ya kwanza, kwenye ghorofa ya kwanza? Kwa nini ni muhimu? Jibu dhahiri ni lipi? Yeftha anasema nini? Katie? Sawa, Yeftha anasema, anaweka nadhiri. Ee Bwana, kama utanipa ushindi dhidi ya Waamoni, kitu cha kwanza kitakachotoka ndani ya nyumba nitatoa kama sadaka ya kuteketezwa kwako. Naam, anatarajia nini? Anatarajia mnyama atoke kwa sababu hapo ndipo walipokuwa.

Lakini bila shaka, ni nini kitakachotoka? Nani atatoka? Binti yake mmoja pekee, ndio. Na tutazungumzia zaidi kuhusu hilo baada ya muda mfupi, lakini hii inatusaidia labda kuelewa hili vizuri zaidi. Kwa vyovyote vile, Yeftha, uasi mkali, mkali, na mkali.

Acha nikusomee, kwa sababu inatisha sana. Walitumikia Mabaali, Maashtorethi, miungu ya Shamu, miungu ya Sidoni, miungu ya Moabu, miungu ya Waamoni, na miungu ya Wafilisti. Kuna aina fulani ya ulinganifu mzima, na Waisraeli wamemwacha Mungu kabisa, na kuabudu hawa wengine wote.

Wafilisti na Waamoni wanawakandamiza, lakini ni jukumu la Yeftha kukabiliana na Waamoni, na hapo ndipo tunapoona ukombozi ukifanyika. Cha kufurahisha ni kwamba, yeye si mtu mtamu zaidi kwako kuanzia mwanzo, kwa sababu yeye pia ni mwana wa suria, na ndugu zake wamemfukuza kutoka kwa familia. Na bado, mambo yanapozidi kuwa magumu, wanaenda kumchukua na kusema, tungependa sana utusaidie.

Yeftha anafanya anachopaswa kufanya kwa kufuata kanuni za kwenda vitani. Sitakisoma, lakini sura ya 11 inatupa maandishi ya barua anayotuma ili kujadiliana na Waamoni. Sehemu ya hayo, bila shaka, ni kwamba tumekuwa tukiishi hapa kwa miaka 300, ambayo tena inatupa dalili kidogo kwa upande wa labda tarehe fulani ya kutoka.

Lakini hoja yetu sasa ni kwamba anajaribu kujadiliana haifanyi kazi, kwa hivyo mstari wa 29, sura ya 11, Roho wa Bwana akamjia Yeftha, akavuka Gileadi, Manase, akapita Mitzvah ya Gileadi, akaweka nadhiri, ile niliyokusimulia, chochote kitakachotoka mlangoni mwa nyumba yangu, nitakaporudi, nitatoa kama sadaka ya kuteketezwa. Atarudi akiwa mshindi, na binti yake atatoka. Akararua nguo zake na kusema, Ee binti yangu, umenifanya niwe mnyonge na mnyonge kwa sababu nimeweka nadhiri kwa Bwana ambayo siwezi kuivunja.

Sasa, kuna swali kubwa: je, anatimiza kiapo? Baadhi ya watu husema hapana kwa sababu wangesema, vema, anaomba aende akalie kwa sababu hatawahi kuolewa na anatomia miezi miwili akilia milimani. Na kwa hivyo, wanasema, biashara hii yote kuhusu kutoa kama sadaka ya kuteketezwa, Yeftha hakufanya hivyo. Ilikuwa tu kwamba alihifadhiwa au alizuiliwa kuolewa, kamwe.

Anabaki kuwa bikira. Na maandishi yanaendelea kusema kwamba alikuwa bikira. Lakini ningependekeza kwako kwamba Yeftha, kwa nia ya kutimiza nadhiri yake, labda ya kishirikina, kwa sababu anaweza, labda, kujua umuhimu wa kutimiza nadhiri.

Baada ya yote, Hesabu 30 inasema hilo ni muhimu. Atafikia hatua ya kuchukua uhai wa kibinadamu wa binti yake mwenyewe kwa sababu inasema katika maandishi, na akamfanyia kama alivyoapa, jambo ambalo linaongeza mwonekano mbaya wa kafara ya kibinadamu katika picha hii yote, ambayo inaweza kuwa iliundwa pia na baadhi ya tamaduni zinazowazunguka. Ikiwa tuna mambo haya yote mabaya yanayoendelea ambayo tutajifunza tunaposoma 2 Wafalme kuhusu mauaji ya watoto wachanga, basi labda utamaduni unaomzunguka umeunda mawazo yake zaidi ya Torati ilivyokuwa imeunda mawazo yake.

Pendekezo tu. Naam, hapa tena, kama nilivyosema hapo awali, tulikuwa na vita vya kikabila. Hapa inazuka kwa dhati.

Waefraimu dhidi ya Wamanase. Unaona kwamba wao ni wana wa Yusufu, sawa? Kwa hivyo kuna msugvano maalum hapo. Lakini tunahitaji kuendelea moja kwa moja hadi kwa Samsoni na ramani yetu tena.

Sawa, matukio mawili ya kwanza hapa juu, kaskazini. Yeftha hapa. Sasa Samsoni atapambana na Mfilisti.

Kwa hivyo, hapa ndio mahali petu Samsoni alipo. Acha nifanye uchunguzi kadhaa kuhusu hili. Samsoni anatoka katika kabila la Dani, na Dani mwanzoni anapokea urithi wake, kama ulivyojifunza mara ya mwisho, katika eneo hili hapa. Katika takriban dakika mbili, tutazungumzia—naam, katika dakika tano, tutazungumzia kuhusu sehemu ya kabila la Dani ikipanda kaskazini, lakini bado.

Wako hapa chini. Samson ana udhaifu wa kuvutia sana, na sehemu yake ni kivutio hiki cha utamaduni wa kimataifa kama kilivyojikita katika wanawake. Samson anaenda kila mara kwenye utamaduni wa Wafilisti, ambao umeendelea zaidi.

Ni kama kwenda Boston au kwenda New York kwa sababu unaacha nyumba yako ndogo nzuri, salama, na yenye usalama, na unataka jiji kubwa. Huyu ni Samson mara kwa mara. Unaona jambo hilo tangu mwanzo.

Ingawa amelelewa kama Mnadhiri, anavunja viapo vyake vya Mnadhiri, na hakika anakubali hila za wanawake mara kwa mara. Kwa hivyo, anapoelekea Timna, angalia kwamba si mbali sana na Zora na Eshtaoli, hapo ndipo anapoanzia, lakini ni eneo la Wafilisti. Kwa hivyo, anaelekea upande huo kuanzia mwanzo.

Atafika Ashkeloni wakati fulani, na hatimaye Gaza pia. Jambo lingine ambalo nataka uligundue kulingana na ramani, kuna hadithi hii ya kuvutia kuhusu usiku wa Samsoni huko Gaza. Yuko na kahaba, kama kawaida, na wanakuja kumchukua.

Anafanya nini? Anachukua lango na nguzo za lango, anazirarua kutoka kwenye mipangilio yake, na kuzibeba mabegani mwake hadi Hebroni. Niamini, hiyo si kupanda ngazi. Naam, huwezi kuwa na kupanda ngazi hata hivyo. Sio kupanda rahisi, si ardhi tambarare.

Anapanda kutoka usawa wa bahari hadi kama futi 2,600 juu ya usawa wa bahari anapovibeba vitu hivi juu. Kwa hivyo, ishara nyingine ya nguvu aliyokuwa nayo kwa nguvu ya Roho Mtakatifu na nadhiri yake ya Unaziri. Unakumbuka viapo vya Unaziri? Najua alivifanya haraka sana, lakini lengo la nadhiri ya Unaziri lilikuwa ni kumweka mtu kando ili kutimiza makusudi ambayo Mungu alikuwa amemwekea ili afanye.

Na Samsoni ni Mnadhiri, ingawa ni Mnadhiri mwasi, Mungu alikuwa na mambo ambayo Samsoni afanye, na kwa hivyo ni mwamuzi wa Mnadhiri. Naam, simulizi. Kuanzia sura ya 13, uovu machoni pa Bwana, anamkabidhi mikononi mwa Wafilisti.

Kwa njia, sura ya 13 inavutia kwa sababu nyingi, kuhusu malaika wa Bwana kumtokea mama yake Samsoni, mke wa Manoa. Na laiti tungekuwa na muda wa kushughulikia hilo, lakini acha nifanye jambo moja tu linalohusiana na hili. Unajua, malaika wa Bwana anamwambia anachopaswa kufanya.

Mumewe, Manoa, ana shaka vya kutosha kiasi kwamba anarudi huko nje na kutaka kuuliza tena jambo hilo, na hivyo malaika wa Bwana anawaambia la kufanya. Na kisha baba yake Samsoni anasema, jina lako nani? Jibu ni mstari wa 18 wa sura ya 13. Kwa nini unauliza jina langu? Ni jambo lisiloeleweka.

Ulimwengu usioeleweka ni wa ajabu. Ni wa ajabu. Ni neno lile lile linaloonekana katika Isaya sura ya tisa, mstari wa sita, ambalo unalijua.

Kwa ajili yetu, mtoto amezaliwa, tumepewa mtoto wa kiume, na jina lake litaitwa la ajabu. Neno hilo hilo la kuvutia hapa. Kwa hivyo, tunapata vidokezo vichache kuhusu huyu ni nani.

Kwa vyovyote vile, tunamzungumzia Samsoni na udhaifu wake, pamoja na wanawake wa Kifilisti. Anashuka Timna. Anamwona mwanamke Mfilisti.

Anamtaka. Anawaambia wazazi wake wamchukue. Mstari wa nne, mabano.

Wazazi wake hawakujua hili lilitoka kwa Bwana, ambaye alikuwa akitafuta nafasi ya kukabiliana na Wafilisti. Naam, simulizi hilo linajitokeza, na kama unavyojua, anasema, na mara kwa mara, kwa njia, je, nasema hivi? Naam, roho ya kulipiza kisasi. Sio wanawake tu, bali ni nia yake siku zote kulipiza kisasi.

Analipiza kisasi dhidi ya watu wa Timna wanaomdanganya kwa sababu wanamfanya mkewe ajue kitendawili hiki ni nini. Analipiza kisasi dhidi ya Wafilisti mwishoni mwa maisha yake kwa kubomoa nguzo za hekalu, na anasema nini anaposukuma mikono yake kwenye nguzo hizo? Anasema nini? Kwa macho yangu, Bwana, nipe nguvu hii ya mwisho, naye anaisukuma chini, na Wafilisti hawa wote wanakufa. Samsoni anatumiwa na Mungu.

Udhaifu huo hutumiwa na Mungu katika masimulizi haya, na tena, unajua maelezo ya masimulizi. Yatakuwa muhimu kwako. Kwa hivyo, mfululizo wa ushindi licha ya dosari za tabia, na tunakimbia moja kwa moja.

Tutaona tunachoweza kufanya katika dakika 10 zijazo. Nitachukua mapumziko kidogo. Kwa kawaida huu ungekuwa mwisho wa hotuba ya kwanza, na ningesema kwaheri, kuwa na mapumziko mazuri ya majira ya kuchipua, lakini nadhani nini? Sasa tunapaswa kuanzisha hotuba inayofuata, na hapa ndipo ninapotaka kufikiria kidogo kuhusu mpangilio wa mada wa Kitabu cha Waamuzi kwa sababu kama nilivyopendekeza hapo awali, sura ya 17 hadi 21 labda ni matukio ambayo yamepangwa mapema kulingana na mpangilio wa matukio.

Hiyo ndiyo hoja nzima. Huenda zimepangwa mapema kulingana na mpangilio wa matukio, na nimetoa sababu kadhaa kuhusu kwa nini hii inawezekana kabisa. Sitasoma vifungu hivi, lakini nirudi nyuma na kuvipitia kidogo tu.

Watu wawili wametajwa. Mjukuu wa Musa labda, kuna suala la kimaandishi hapa, lakini inaonekana kwamba mwishoni mwa sura ya 18 ambapo tuna dalili kwamba mchanganyiko huu wote wa mambo unaelekea hadi kwa Dan. Nitasema zaidi kuhusu hilo baada ya muda mfupi.

Kuna mtu aliyetajwa ambaye ni mwana wa mtu fulani, mwana wa Musa. Hilo linasikika kama labda ni mapema katika kipindi cha Waamuzi, si miaka 300 baadaye, isipokuwa tu tutatumia neno uzao. Vile vile, tumemtaja mwana wa Haruni.

Kwa hivyo, tena, inaonekana kupendekeza matukio hayo yalitokea mapema katika kipindi hiki cha Waamuzi. Mahaneh-Dan, sura ya 18, inazungumzia kuhusu kutaja mahali hapo, na bado unaposoma jambo ambalo tumesoma kuhusu Samsoni, Samsoni, simulizi linajitokeza katika Mahaneh-Dan, ambayo tayari imetajwa, ingawa

imepata jina lake katika sura ya 18. Kwa hivyo pendekezo kwamba sura ya 18 ni ya awali.

Na hatimaye, Wafilisti, kama tulivyoona tu, ndio maadui wakubwa wa Samsoni, na hii itaendelea kuwa hivyo hadi 1 Samweli. Kwa hivyo kwa sababu hizo, pendekezo, sura ya 17, 18, 19, 20, na 21 linarekodi matukio ya awali. Jambo kuu ni kuona katika sura hizi kitu kinachoandaa mazingira kwa kile kitakachokuja.

Na nini kitatokea katika 1 Samweli? Naam, mabadiliko ya kuwa na mfalme. Na makabila gani ni muhimu? Yatakuwa Yuda na Benyamini. Yuda, kabila la Daudi.

Benjamini, nani anatoka Benyamini? Mfalme wa kwanza, anaanza na S, AUL. Sawa, ndio, Sauli ndiye mfalme halisi wa kwanza hapa, na anatoka kabila la Benyamini. Si bahati mbaya kwamba hawa wanapata umaarufu katika hatua hii.

Na kisha, bila shaka, Efraimu yuko juu pia kwa sababu Efraimu itakuwa kabila muhimu kwani matukio zaidi yanatokea. Labda kabila muhimu zaidi katika kile kinachokuja kuwa ufalme wa kaskazini. Kwa hivyo, makabila muhimu.

Tayari nimetaja hili, na hii ndiyo mada ya mdundo wa ngoma katika sehemu hii ya mwisho. Na ni msukumo unaosema, watu hawa wanahitaji mfalme. Kwa hivyo, inaandaa jukwaa.

Hakuna uongozi wa maadili. Inasema mara kwa mara katika vifungu hivyo. Ibada ya sanamu inazidi kuwa mbaya na mbaya zaidi.

Mojawapo ya maneno ninayopenda zaidi ni maneno ya ajabu. Kama hupendi, badilisha kitu kingine. Pia unaona hapa kwamba Walawi, cha kufurahisha ni kwamba, si wahusika wazuri.

Kwa kweli, simulizi katika sura ya 19 ni jambo la aibu. Na Mlawi ni mtu muhimu katika simulizi hilo. Kwa hivyo, tunaona udhaifu fulani kwa Walawi pia.

Sawa, tunaendeleaje? Mbio za magari? Matukio katika sura ya 17 hadi 21. Naam, sura ya 17 inavutia, na nimeiita hii kutojua kusoma na kuandika mambo ya kiroho, ambayo bila shaka ni kuunganisha mambo mawili ambayo hayaendani vizuri. Lakini, wacha nijaribu kukuhusu.

Mwanamume anayelitwa Mika, anaiba pesa. Mama yake anamlaani mtu yeyote aliyeiba pesa hizo. Anaogopa kwa sababu anajua athari za baraka na laana.

Na kwa hivyo anasema, hei, unajua, nilichukua pesa hizo. Na anasema, Bwana akubariki, kwa sababu sasa anajaribu kupinga athari ya laana, sivyo? Na kwa hivyo anaigeuza, na anasema, Nitampa Bwana fedha yangu ili kutengeneza sanamu ya

kuchonga na sanamu. Sio jambo bora zaidi kufanya, kwa Bwana, kutengeneza sanamu ya kuchonga.

Kwa hivyo wanafanya hivyo, anajenga kaburi. Ni Beit Elohim, nyumba ya Mungu. Hiyo ni aya ya tano.

kuhani wa mwanawe . Kuna matatizo halisi hapa. Je, unayapata? Kuna matatizo halisi.

Lakini haya ndiyo yanayovutia: mwishoni mwa sura, baada ya kumtoa mwanawe kutoka kuwa kuhani na kumsimamisha Mlawi anayezurura ambaye ametokea tu, kisha anasema, sasa najua Bwana atanitendea mema kwa kuwa Mlawi huyu amekuwa kuhani wangu. Unaona kwamba ana ufahamu wa juu juu sana wa kile ambacho Mungu anataka? Kama sisi. Watu wengi kanisani leo wana ufahamu wa juu juu sana wa neno la Mungu.

Na kama huniamini, toka nje na uanze kuuliza. Na sote tuna hatia ya hili. Na hilo linasababisha matatizo mabaya.

Tunaona matatizo haya mabaya yakijitokeza katika sehemu iliyobaki ya simulizi hili. Kwa vyovyote vile, sehemu ya kabila la Dani inaamua kwamba imechoka kubanwa na Wafilisti kwa upande mmoja na kabila la Yuda kwa upande mwingine. Wanaamua kuhamia kaskazini.

Na kama unavyojua, huwatuma watu kwenda kuangalia kaskazini. Na wanapata nini? Wanapata maji, mimea mizuri, na kila aina ya vitu vizuri na vya ajabu. Kwa hivyo wanahamia huko juu.

Na ningependekeza sehemu tu ya kabila ihame. Sehemu iliyobaki inabaki chini. Na sehemu ya Samsoni ya kabila, sehemu ya kabila iliyobaki katika eneo la Dani.

Wanapohamia huko juu, wanasimama karibu na nyumba ya Mika, wanachukua mahali pake patakatifu, wanamchukua Mlawi wake, na kuhamisha kitu hicho chote na kukiweka huko Dani. Na mwisho wa sura ya 18 unatuambia kuhusu hilo. Inasema kwamba waliabudu hapo hadi wakati wa uhamisho.

Sasa kumbuka hilo, kwa sababu Dan atatokea tena. Kwa hivyo weka hilo nyuma yako. Dan, kama mahali pa ibada ya uongo, atatokea tena.

Kwa hivyo hatua hii ni moja ya maana hizo za kusikitisha. Katika sura ya 19, tukio lingine baya. Mlawi, ambaye anatakiwa kuwa mwema, unajua, kwanza kabisa, anarudi Bethlehemu, kabila la Yuda, kumchukua suria wake aliyekimbia.

Wanaporudi, wako njiani kurudi nyumbani. Hawataki kusimama Yebusi. Hiyo ndiyo kejeli.

Yebusi ni mji wa kigeni. Wanataka kwenda kwa mmoja wa aina yao. Wanaenda wapi? Naam, wanaenda Gibeaa, mji wa Benyamini.

Na nini kinatokea huko Gibeaa? Naam, ni marudio ya Mwanzo 19, na mambo ya kutisha ya Sodoma. Na hili ndilo jambo. Mlawi, tunaposoma simulizi hilo, anamshika suria wake.

Hachukui tu. Biblia inasema alichukua. Waebrania, anamshika suria wake na kumsukuma nje ya mlango.

Na, bila shaka, ametendewa vibaya usiku kucha na kuanguka amekufa kwenye kizingiti. Kwa hiyo anamchukua nyumbani, anamkata vipande 12, na kutuma ujumbe kwa makabila ya Israeli kwamba jambo fulani lazima lifanyike kwa kabila la Benyamini. Na kwa sababu muda wetu umeisha, kuna vita dhidi ya kabila la Benyamini.

Pia karibu waangamizwe kabisa. Lakini bila shaka, basi wamechanganyikiwa sana. Karibu tumepoteza kabila.

Tutafanya nini ? Na hivyo, sura ya 21 inahusisha hadithi mbili za kisheria. Tafuta hadithi za kisheria katika sura ya 21 zinazowaruhusu kurejesha kabila la Benyamini. Sasa, hii ilikuwa mbaya sana.

Tulifanya tu saa mbili zenye thamani ya saa moja. Soma sura hizi na uzifurahie. Najua nne za mwisho si za kufurahisha sana, lakini jifunze kutoka kwazo.

Na uwe na mapumziko mazuri ya majira ya kuchipua. Nenda salama.